

Abstrakt

Cíl práce:

Prokázat úspěšnost časné detekce a účinnost časné léčby kyčelní dysplázie v probíhajícím systému soustavného vyšetřování novorozeneckých kyčlí v České republice. Z výsledků analýzy pak navrhnout opatření vedoucí k optimalizaci sledování a dlouhodobé udržitelnosti péče o dětské kyčle.

Materiál a metody:

Bylo provedeno zhodnocení souboru 316 diagnostikovaných, léčených a následně sledovaných dětí s různými stupni kyčelní dysplázie, detekovaných v rámci ortopedického vyšetřování kyčlí v systému „trojího síta“ klinickým a sonografickým vyšetřením (dle Grafa). V práci jsou zhodnoceny rizikové faktory a jejich vliv na průběh léčby, efektivita ambulantní léčby pomocí abdukční pomůcky, timing a trvání léčby. Samostatně je zhodnocena účast dětí na následném sledování. Dále byla provedena analýza dat stran implantace endoprotéz kyčle u pacientů s následky kyčelní dysplázie, získaných za 15 let trvání Národního registru kloubních náhrad. Tyto údaje byly korelovány (za účelem posouzení jejich efektivit) se způsoby detekce kyčelní dysplázie v době, kdy se tyto endoprotézou operovaní pacienti narodili.

Výsledky:

Ze souboru 316 léčených dětí byla konzervativní léčba úspěšná u 98,7 %. Pozitivní klinické vyšetření bylo pouze u 31 % dětí. Pozitivní rodinná anamnéza u léčených nebyla významná ani pro detekci ani pro průběh léčby. Poloha novorozence koncem pánevním významně korelovala s výskytem kyčelní dysplázie OR= 2.80 (99% CI 1.88;4.175) a těžšími stupni sonografické patologie dle Grafa ($p=0.013$; OR 1.66, 95% CI 1.169; 2.365). V souboru léčených bylo 148 dětí (47 %) bez rizikových faktorů či klinické patologie. Délka léčby v souboru rostla s tíží sonograficky zjištěné patologie, u 92,5 % byla ukončena před dovršením 8. měsíce věku dítěte. Při léčbě byl dokumentován úbytek dětí ze sledování, naložení Pavlíkových třmenů vedlo ke statisticky významné non-compliance s léčbou ($p=0.0279$; OR 2.7; 95% CI 1.07;8.5). Po ukončení časné léčby na kontrolu v roce nepřišlo 36 % a ve třech letech dokonce 65 % léčených dětí. Národní registr endoprotéz dokumentuje nízké počty náhrad kyčle pro vysokou luxaci. Počet kloubních náhrad pro postdysplastickou degeneraci poklesl mezi periodami 2005-2007 a 2015-2017 statisticky významně z 9.44% na 7.11% ($p<0.001$). Ze 174 515 totálních endoprotéz bylo 35 kloubů implantováno u pacientů narozených po legalizaci „trojího síta“ tj. po roce 1977.

Závěr:

Systém aktivního sledování kyčelní dysplázie v České republice umožňuje časnou detekci a léčbu onemocnění. Dostupné pomůcky pak efektivně léčí diagnostikovanou patologii. Po ukončení léčby významně klesá počet dětí, které se účastní dalších plánovaných kontrol. Registr endoprotéz dokumentuje pozitivní efekt zavedeného screeningového systému. Ztráta legislativní podpory, absence centrálního monitoringu výsledků léčby a kvality péče nevytváří dostatečné podmínky pro dlouhodobou udržitelnost vysokého standardu kvality péče v České republice.